

Waarom deze wegwijzer?

Eén businessidee maakt je onderneming niet. Ook de structuur van je bedrijf in spe gaat je zakelijk succes mee bepalen. Ga je solo of onderneem je in team? Welke vennootschapsvorm is voor jou geknipt? En wat met aansprakelijkheid? Deze wegwijzer helpt je een aantal vragen te tackelen.

Met meer dan 23.000 klanten werkt SBB Accountants & Adviseurs samen: starters, ondernemers, vrijberoepsbeoefenaars en organisaties in social profit. SBB biedt een brede expertise in accountancy, fiscaliteit en omgevingsrecht vanuit een kantoor vlakbij. Bovendien helpt SBB hen groeien met zakelijk-juridisch advies op maat. Dankzij een gespecialiseerd kenniscentrum en de rijke klantenbasis maken meer dan 600 SBB'ers deze belofte waar: samen slim ondernemen.

Een vennootschap oprichten? Deze 5 stappen maken je wegwijs

Voor de juridische vorm van je bedrijf ga je niet over één nacht ijs. Je businessidee – en dus bij uitbreiding je ondernemingsplan – zal je beslissing sturen. En die keuze brengt een hoop gevolgen met zich mee, zowel financieel als praktisch. Reden te meer om je grondig te informeren en samen met een accountant alle opties zorgvuldig af te wegen.

1. Wat is een vennootschap eigenlijk?

Een vennootschap is een juridische vorm voor bedrijven. Je richt daarmee een aparte entiteit, al dan niet een 'rechtspersoon', op – dus met een eigen naam, eigen adres en eigen werking. De eigenaars van zo'n constructie noemen we de vennoten of aandeelhouders. Zij houden immers de aandelen van de onderneming in handen.

2. Vennootschap of eenmanszaak?

Bij een zelfstandige activiteit hoort sowieso een ondernemingsvorm. Naast een vennootschap bestaat er nog een andere bekende ondernemingsvorm: de eenmanszaak, waarbij de ondernemer zelf zijn of haar bedrijf is. Alle winst gaat dus linea recta naar de ondernemer.

Een eerste grote keuze bij het zoeken naar de juiste ondernemingsvorm is dan ook de keuze tussen een eenmanszaak en een vennootschap. Let op: de termen kunnen wat misleidend zijn. Je kan immers ook perfect alleen

een vennootschap oprichten. Of omgekeerd: in een eenmanszaak kan je met twee werken (bv. een zelfstandige en zijn meewerkende echtgenoot).

Grosso modo zijn er vier redenen om voor een vennootschap te kiezen:

1. Minder aansprakelijkheid = minder risico

In een eenmanszaak sta jij met je hele hebben en houden in voor eventuele risico's. Stel dat je bijvoorbeeld een lening moeilijk kan afbetalen, dan komt je privébezit onder vuur. In de meeste vennootschapsvormen staat er een muur tussen jou als privépersoon en je bedrijf. En die heet: beperkte aansprakelijkheid. Als aandeelhouder kan je alleen je eigen inbreng verliezen.

Er bestaat wel zoiets als 'oprichters-aansprakelijkheid'. Je kan namelijk als oprichter tóch aansprakelijk zijn voor de verbintenissen van de onderneming, als je onderneming binnen de drie jaar na oprichting failliet gaat én als uit jouw financieel plan blijkt dat je niet genoeg startkapitaal of aanvangsvermogen had voorzien om het twee jaar uit te zingen.

2. Flexibel samenwerken

In vennootschappen kan je op uiteenlopende manieren competenties en middelen bundelen. Personen die vanuit verschillende skills elk een duidelijk aspect van het bedrijf voor hun rekening nemen, kunnen dat doen onder de paraplu van de vennootschap. Maar misschien heb je wel genoeg competenties, maar onvoldoende kapitaal. In dat geval kunnen gedschietters je medeaandeelhouders worden.

Vennootschappen zijn ook geschikt voor (tijdelijke) projecten. Zo is het perfect mogelijk dat verschillende bedrijven samen een overkoepelende vennootschap oprichten, maar verder nog autonoom blijven functioneren.

3. Voortbestaan na overlijden

Deze reden zie je vaak bij familiebedrijven. Met het oog op opvolging, komt een vennootschap tot stand. Als de oprichter overlijdt, dan blijft de vennootschap voortbestaan en veranderen de aandelen van eigenaar. Zo kan de familiezaak verder leven. De precieze manier van opvolging kan je trouwens opnemen in de statuten van de vennootschap (zie verder).

4. Soms fiscaal interessanter

Op de inkomsten uit je vennootschap word je belast volgens de vennootschapsbelasting, die wat lager ligt dan de personenbelasting (het belasting-

stelsel bij een eenmanszaak). De hoogste schijf van de personenbelasting bedraagt namelijk 50%, terwijl het bij vennootschappen om een vast tarief gaat van 25% (met nog een verlaagd tarief onder enkele voorwaarden).

De precieze berekening van de voordeligste fiscale piste is evenwel heel individueel. Elke situatie heeft een simulatie op maat nodig, waarvoor je zeker bij een accountant terecht kan.

Zijn er ook nadelen aan een vennootschap?

Vaak worden eenmanszaken en vennootschappen tegenover elkaar afgezet met elk hun voor- en nadelen. Dan lees je als nadelen bij een vennootschap zaken zoals een 'complexe opstartprocedure' of 'je moet een dubbele boekhouding voeren'.

Dat neem je echter best met een korreltje zout. Je kiest niet voor deze of gene ondernemingsvorm omwille van de opstartprocedure of wettelijke vereisten. Die komen erbij, maar geven zelden de doorslag. En trouwens: met een accountant aan je zij, blijf je alle formaliteiten de baas.

3. Welke vennootschap past bij je zaak?

Als blijkt dat een vennootschap het best past bij je businessidee, dan rest nog de vraag: welke vorm? Je kan kiezen uit 4 basisvormen:

1. BV: de besloten vennootschap is de standaardvorm, zeker voor starters. Je kan een BV alleen oprichten, er is geen minimaal in te brengen startkapitaal nodig, maar wel een toereikend aanvangsvermogen. Aandeelhouders kunnen flexibel in- en uitstappen als je dat wil.

2. NV: de naamloze vennootschap is bedoeld voor grotere ondernemingen (zoals beursgenoteerde bedrijven), met een minimumkapitaal van 61.500 euro.
3. CV: coöperatieve vennootschappen dienen voor organisaties met een 'gemeenschappelijk gedachtegoed' (waarbij niet zozeer winst, maar een collectief doel centraal staat).
4. Maatschap (met CommV en VOF als subcategorieën): deze 'lichtere' vormen hebben als nadeel dat je als vennoot doorgaans aansprakelijk blijft voor de schulden van de vennootschap, maar kunnen wel opgericht worden zonder tussenkomst van notaris.

Op de volgende pagina zie je de vennootschapsvormen met de eigenschappen die hen kenmerken: hoeveel bescherming bieden ze? Is een onderhandse akte (tussen de vennoten) voldoende, of moet je ook langs de notaris? Hoeveel vennoten of aandeelhouders zijn er minimaal, en moet je een bepaald startbedrag inleggen?

Goed om te weten: kies wijselijk, maar je bent uiteraard niet levenslang gebonden aan een juridische vorm. Als je zaak evolueert (in activiteiten, omzet, partners ...) kan je altijd switchen van de ene vennootschapsvorm naar de andere.

4. Knoop doorgemaakt? Dit moet je nog weten

Heb je samen met je accountant beslist over de ideale structuur van je bedrijf? Dan kan je bijna beginnen. Maar eerst moet je nog enkele formaliteiten in orde brengen. Daarnaast zetten we voor jou nog enkele financiële en juridische mijlpalen op een rij.

• Oprichting en akte

Bij de officiële start hoort een oprichtingsakte. Die bevat de statuten of regels waaraan elke vennoot of aandeelhouder zich moet houden. Bij de maatschap, de eenvoudigste vennootschapsvorm, volstaan in principe zelfs mondelinge afspraken. Voor een CommV of VOF heb je een

	Maatschap	VOF	CommV	BV	CV	NV
Wat met aansprakelijkheid?	Onbeperkt	Onbeperkt	Beperkt voor stille vennoten, onbeperkt voor beherende vennoten	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Hoe oprichten?	Onderhands volstaat	Onderhands volstaat	Onderhands volstaat	Notarieel	Notarieel	Notarieel
Minimaal aantal vennoten?	2	2	2	1	3	1
Minimumkapitaal?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	€61.500
Jaarrekening?	Meestal niet	Meestal niet	Meestal niet	Ja	Ja	Ja

onderhandse akte nodig, tussen de vennoten onderling. En bij de BV, NV en CV moet je de akte laten opmaken door een notaris.

• Hoeveel kost de start?

Alle formaliteiten samen brengen wel wat kosten met zich mee: notaris-kosten voor de akte en statuten, registratierechten (een belasting op de officiële registratie van je akte), een kost voor publicatie in het Belgisch Staatsblad, de kosten van je accountant of adviseur voor advies en ondersteuning bij je financieel plan, de inschrijving bij een ondernemingsloket,... Reken alles samen toch op een paar duizend euro, al hangt het ervan af welke extra's je nog nodig hebt (zoals juridisch advies of vergunningen).

• De dubbele of enkele boekhouding

In een BV, CV of NV zorgt je accountant doorheen het jaar voor de 'dubbele' boekhouding. Dat betekent dat je elke transactie (bv. een aankoop) moet kunnen bewijzen met een andere transactie (bv. een betaling). Daarbij hoort ook een jaarrekening die je accountant neerlegt bij de Nationale Bank. Bij de 'lichtere' vennootschappen met een jaarmzet van minder dan 500.000 euro volstaat de enkelvoudige boekhouding: een overzicht van je facturen, uitgaven en inkomsten, zonder meer.

Het spreekt vanzelf dat een dubbele boekhouding een iets grotere kost met zich meebrengt.

• Jaarlijkse belastingen

Terwijl je in de personenbelasting (in een eenmanszaak) in 'schijven' wordt belast (met als hoogste schijf 50%), gebeurt dit in een vennootschap aan een vlak tarief. Dat ligt in 2024 standaard op 25%. Onder bepaalde voorwaarden kom je in aanmerking voor een verlaagd tarief, zij het enkel op de eerste schijf van 100.000 euro winst.

Op www.sbb.be/nl/belasting-vennootschap vind je de laatste fiscale cijfers.

• Sociale bijdrage

Niet alleen zelfstandigen, maar ook vennootschappen moeten sociale bijdragen betalen. Al liggen die een heel stuk lager dan in de personenbelasting. Voor kleine vennootschappen (een balanstotaal van lager dan 831.990,83 euro) ligt die jaarlijkse bijdrage op 387,34 euro.

Grotere vennootschappen betalen 967,52 euro. Let wel: als bedrijfsleider in je eigen zaak betaal je daarbovenop nog persoonlijke sociale bijdragen op je loon.

5. Aan de slag: wat kan je zelf doen?

Het mag duidelijk zijn: een vennootschap oprichten doe je niet van vandaag op morgen. Elke keuze zal een belangrijke financiële en praktische impact hebben. Die beslissingen neem je echter niet alleen: in de praktijk staat een accountant je met raad en daad bij.

Tot slot een laatste tip: doe je huiswerk vóór je bij een accountant aanklopt. Dat bespaart jullie beiden tijd. Zorg ervoor dat minstens deze domeinen gecoverd zijn:

- Je hebt een duidelijk beeld van je toekomstige activiteiten en ambities.
- Je hebt je idee al wat vormgegeven in een (rudimentair) businessplan.
- Je weet in grote lijnen wat het verschil is tussen een eenmanszaak en een vennootschap.
- Je hebt met aandacht deze wegwijzer gelezen.